

Vaga indefinida de Docents de les Illes Balears

1. Una petita explicació

El canvi de Govern, a les Balears i posteriorment a l'Estat espanyol, han suposat el començament d'una època negra per a l'educació a les nostres illes. La nostra societat partia d'una situació no gaire avançada en aquest àmbit: ja érem una de les comunitats amb més fracàs escolar i més abandonament prematur dels estudis, resultat d'una insuficient inversió històrica dels diferents governs. No obstant això, la tasca dels mestres i professors i l'esforç de les mares i pares i dels alumnes havien aconseguit construir un sistema educatiu que aportava el seu gra d'arena a la formació de ciutadans lliures i crítics. L'educació a Balears era i és la principal garantia de formació, d'inclusió social, d'integració laboral i de cohesió, sempre partint del coneixement de la cultura i de la llengua pròpies.

Amb l'arribada del Partit Popular al Govern una situació que ja era precària es comença a agreujar per mor de l'obsessió de l'executiu d'esdevenir un alumne modèlic de les polítiques d'austeritat. Durant els primers dos anys de legislatura han estat constants les mesures de degradació de l'educació a les Balears, fetes sovint des del desconeixement de la seva importància estratègica per a una societat del segle XXI i per al futur dels nostres infants. L'obsessió de l'estalvi ha posat greument en perill la cohesió social i ha demostrat la manca de sensibilitat dels dirigents polítics cap a la societat que malgovernen. Sempre, a més, acompanyada del menyspreu i la desqualificació constants cap a la tasca dels docents i dels atacs constants cap a la llengua catalana, pròpia d'aquesta terra. En aquest darrer cas, l'obsessió ideològica ha estat insuperable i sembla més pròpia d'una ment maníaca i megalòmana que d'un govern obligat a complir, li agradi o no, l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.

L'acumulació d'agressions i d'atacs per part del Govern ha acabat obligant l'Assemblea de Docents i tots els sindicats representatius a convocar una vaga indefinida a l'educació de les Illes Balears.

2. Dos anys d'atacs a l'escola

Al llarg d'aquests dos anys s'han produït nombroses agressions a la tasca de mestres i professors. Entre elles cal destacar sobretot la reducció de 1.000 professors interins i l'increment del nombre dels alumnes a les aules (fins a 30 a primària i fins a 36 a secundària). La Conselleria ha allargat l'horari laboral dels docents, que han passat a fer de 35 a 37,5 hores de feina i de 18 a 20 hores lectives setmanals. Tot això ha contribuït a una degradació accelerada de l'educació a Balears, fet que ha estat denunciat reiteradament per les Associacions de Pares i Mares i pels sindicats del sector.

A més, el Govern ha pres altres mesures que han agreujat encara més la situació:

- La concertació amb l'escola de l'Opus Dei, que segrega nins i nines, per un valor d'uns 400.000 euros anuals
- La retallada de les dotacions econòmiques per a les Associacions de Mares i Pares i les seves Federacions, que en posen en qüestió la viabilitat
- La retallada o desaparició de les dotacions econòmiques per als serveis complementaris dels centres educatius, com ara escoles matineres, menjadors escolars, transport escolar i activitats extraescolars, així com les activitats de formació i participació de les famílies que milloren la col·laboració entre famílies i centres educatius

- L'eliminació dels programes de suport i de reforç educatiu als alumnes amb més dificultats d'aprenentatge (PROA, PRA)
- L'eliminació del programa PAIRE, d'acolliment d'alumnat estranger nouvingut, per a la inserció en el món escolar i el suport en l'aprenentatge de la llengua catalana
- Els retards i impagaments de les dotacions econòmiques als centres educatius, que afecten la seguretat i el confort dels alumnes (seguretat contra incendis, calefaccions, subministraments, materials de suport) i la reducció d'entre un 20 i un 40% de la dotació econòmica
- La congelació de l'oferta d'ocupació pública a l'ensenyament
- La retallada dels drets per a les baixes per malaltia dels docents: Els tres primers dies no es cobraran, a partir del quart es cobrarà el 60% del sou i a partir del 21è, el 70%
- La suspensió de la convocatòria, concessió o abonament de les ajudes en concepte d'acció social. S'exceptuen les ajudes per a fills menors de 18 anys i l'ajuda d'atenció a disminuïts físics, psíquics o sensorials
- La no percepció de la nòmina de juliol i agost per al personal interí que hagi realitzat substitucions de més de 5 mesos i mig, tant en els centres públics com en els concertats
- La suspensió temporal del complement retributiu per al professor tutor (30€) i per al cap de departament d'instituts d'ensenyament secundari (60€)
- L'eliminació d'un mes de l'acumulació del temps de lactància per als interins que facin substitucions
- La suspensió temporal de la perllongació en el servei actiu del personal docent. Això suposa fixar l'edat màxima de jubilació als 65 anys
- La cobertura de substitucions en baixes per incapacitat temporal a partir de 30 dies. Quan la previsió de baixa sigui inferior a 30 dies, se'n farà càrrec el departament del qual depengui el docent
- La reducció del nombre d'assessors tècnics docents
- La reordenació dels Centres de Formació del Professorat (CEPs), dels Equips d'Orientació Educativa i Psicopedagògica (EOEP) i dels Equips d'Atenció Psicopedagògica i Camps d'Aprenentatge (EAP), mitjançant la formació a distància i la reducció del nombre d'assessors que hi treballen. Eliminació de personal d'atenció a l'alumnat amb necessitats educatives especials.
- Suspensió d'ajudes i subvencions a entitats locals i associacions per a l'execució de programes com el de Prevenció i Intervenció Socioescolar (PISE) i el Curs d'Aprenentatge Professional Inicial (CAPI)
- Eliminació dels TISE (Tècnics d'Intervenció Socioeducativa) que treballaven als Instituts d'Educació Secundària
- Supressió de professorat d'atenció a la diversitat i de programes de reforç educatiu i d'acolliment lingüístic i cultural per a la població nouvinguda

- Supressió d'inversions en la construcció i reforma d'infraestructures educatives
- Eliminació i manca de places de Cicles Formatius, escoles d'idiomes i escoles d'adults
- Retallades als programes d'innovació i investigació
- Suspensió dels ajuts a les vacances escolars
- Suspensió de les ajudes econòmiques individuals

3. El fiasco de la Lliure Elecció de Llengua

L'obsessió del Govern Bauzá contra la llengua pròpia i contra el model educatiu actual es va concretar en la posada en marxa d'un Decret de Lliure elecció de Llengua al primer ensenyament, perquè els pares poguessin triar la llengua en què els seus fills aprenen la lectoescriptura. Es tracta d'una proposta inclosa dins el programa electoral del PP. L'objectiu de la norma era mobilitzar els pares que, des de la perspectiva de l'executiu, són "víctimes" d'un model d'immersió lingüística imposat, contra la seva voluntat, pels docents "catalanistes".

La realitat ha demostrat esser una altra. Malgrat l'obsessió malaltissa del Govern, en dues ocasions els pares han fet una aposta clara pel català i pel model educatiu actual, amb majories de més del 90%. La insistència del Govern, enviant-los cartes perquè s'hi repensassin, o la posada de marxa de mecanismes per evitar la matriculació als centres (a través de vies telemàtiques i mitjançant l'obertura d'oficines de matriculació) no ha modificat aquesta situació. Vist que la realitat no feia costat als seus desitjos, el Govern ha decidit incomplir el seu programa electoral i aparcar la Lliure Elecció de Llengua. El resultat de tot això és el TIL.

4. I arriba el TIL

A finals del curs passat, el Govern de les Illes Balears publicà el Decret 15/2013 de Tractament Integrat de Llengües, que suposa una modificació dràstica en la legislació dels darrers 26 anys. Fins al curs 2012/2013, el sistema educatiu públic ha estat regit per una legislació que donava prioritat a la llengua catalana, en considerar el seu ús social en situació de minorització. Aquesta legislació determinava que els centres havien d'impartir un mínim del 50% de les matèries no lingüístiques en aquesta llengua i que, en cas que ho considerassin necessari, podien aplicar un sistema d'immersió i impartir-hi fins al 100%. El sistema es complementava amb l'obligatorietat d'impartir la matèria de llengua castellana i d'una llengua estrangera, bàsicament l'anglès.

El nou decret passa a considerar que cap llengua oficial ha de ser prioritària en el sistema educatiu, i entén que cap d'elles es troba en situació de debilitat social. A més, proposa la implementació progressiva d'un model trilingüe amb un terç de les matèries en català, un terç en castellà i un terç en una llengua estrangera, prenent com a referència l'anglès. Aquesta planificació progressiva ha d'afectar, des del curs 2013/2014, el nivell de 1r d'ESO, amb la particularitat que exigeix la impartició d'un mínim de dues matèries en llengua estrangera, mentre que la resta de matèries s'han de distribuir a parts iguals entre les llengües catalana i castellana.

S'ha d'esmentar que el Govern de les Illes Balears ha publicat aquest decret a dos mesos de l'acabament del curs escolar 2012/2013, alhora que ha anat publicant i modificant amb posterioritat les instruccions sobre el seu desenvolupament. Les darreres, un mes abans que els centres haguessin de presentar davant l'administració els seus projectes lingüístics adaptats a la nova normativa. En aquest sentit, els òrgans de consulta, planificació i gestió dels centres (Comissions de Coordinació Pedagògica, Equips Directius, Consells Escolars) han disposat d'un marge de temps mínim per tal

de planificar l'adaptació de cada centre al nou decret. Així mateix, la publicació del decret i el seu desplegament mitjançant instruccions s'han duit a terme per part de la Conselleria sense la realització de cap tipus de consulta, negociació o informació prèvia a la comunitat educativa (docents, pares i mares, etc.).

La situació de caos provocada pel TIL s'ha agreujat amb l'obertura d'expedients disciplinaris als directors dels tres instituts públics de Maó per haver defensat els projectes lingüístics aprovats pels respectius Consells Escolars. Uns expedients que han estat oberts directament per la Conselleria d'Educació d'esquena a la inspecció educativa.

La suspensió de l'aplicació del TIL per part del Tribunal Superior de Justícia de Balears per no haver respectat el dret de participació dels sectors implicats (pares i mares, sindicats) i dels organismes consultius (Consell Escolar, Consell Consultiu, Universitat de les Illes Balears) ha provocat el darrer acte d'autoritarisme antidemocràtic del Govern: l'aprovació, en menys de dues hores, d'un decret llei (figura destinada només a situacions d'emergència) per aplicar acceleradament el TIL. En una situació sense precedents, l'executiu ha fet una llei per botar-se una resolució judicial.

El conjunt de circumstàncies provocades pel decret ha generat un fort malestar i variades mostres de contestació d'una part important de la comunitat educativa (associacions de mares i pares, claustres de mestres i professors, consells escolars, sindicats, etc.) contra les polítiques que ve aplicant el govern autonòmic. En cap moment, però, les administracions educatives s'han acostat a l'opinió real dels qui treballen cada dia a les aules per conèixer de primera mà com les polítiques aplicades i programades afecten o poden afectar la qualitat de l'educació.

5. Per què feim vaga?

Els mestres i professors anam a la vaga. Ja no podem mirar més cap a una altra banda. No podem consentir, ni com a treballadors ni com a ciutadans, que l'educació deixi de ser un servei públic de qualitat. Ens dol haver de recórrer a una mesura tan dràstica i hem intentat evitar-ho de totes maneres, però la Conselleria d'Educació no ha volgut ni negociar, ni tan sols discutir. Sabem que ens acusaran d'irresponsables pel fet que el curs no comenci, però seria una irresponsabilitat molt major no defensar un sistema que permet a tots els alumnes, sigui quina sigui la seva situació econòmica familiar, tenir una educació igual i de qualitat. Perquè creim en la igualtat d'oportunitats, i perquè nosaltres també som pares i mares, o ho serem, ens sacrificarem per aquesta lluita i deixarem de cobrar el temps que faci falta.

Per què feim vaga?

- Perquè amb l'excusa de la crisi pretenen acabar amb l'educació com a servei públic de qualitat i no ho podem permetre.

- Perquè el Govern balear està molt per sobre de la mitjana estatal en reducció del pressupost per a l'educació, fet que ha suposat 1.000 docents manco (8,3% de plantilla), mentre que el nombre d'alumnes no s'ha reduït.

- Perquè el Decret de Tractament Integrat de Llengües no s'ha fet per consens, ni planificat, ni dotat amb recursos i professorat preparat. Els docents consideram importantíssim que els alumnes aprenguin anglès però sabem que, així, no només no n'aprendran sinó que a més augmentarà el fracàs escolar. A més ha quedat clar que els llibres en anglès tenen menys temari que els llibres normals.

- Perquè en moments de greu crisi econòmica el Govern, en lloc d'ajudar les famílies dels alumnes, no concedeix beques de transport i de menjador efectives i no es convoquen ni en temps ni en forma adient, ni es dota un pressupost suficient per fer un bon programa de reutilització de llibres. Però mentrestant ofereix una subvenció de 70.000 euros a les editorials perquè facin llibres en “balear”.

- Perquè provoquen que els alumnes amb dificultats encara en tinguin més, ja que han retallat, amb l'excusa de la crisi, personal d'Atenció a la Diversitat, reforços i programes de suport. Però mentrestant han pogut destinar 400.000 euros, durant el curs passat, a concertat escoles privades de l'Opus Dei que, a més, separen els nins per sexe.

- I perquè ens han trepitjat de manera insistent i repetida, com a la majoria de treballadors, els nostres drets laborals i la nostra dignitat.

6. Reivindicacions aprovades per consens per l'Assemblea de Docents

- Suspensió de tots els expedients sancionadors que s'iniciïn amb clara intenció repressiva abans i durant la vaga.

- Retirada del decret TIL.

- Retirada del projecte de Decret de Convivència i de la Llei de Símbols.

- Beques de transport i de menjador efectives i convocades en el temps i la forma adient. Dotació suficient i eficient perquè es pugui fer un bon pla de reutilització de llibres.

- Recuperació de les plantilles, del professorat d'Atenció a la Diversitat i de les ràtios anteriors a les retallades.

- Substitucions immediates de les baixes.

- Baixes 100% remunerades.

- Contractació dels interins durant els mesos de juliol i agost.

- Recuperació dels complements perduts i reconeixement de nous sexennis des de l'1 de juny de 2012 i acompliment de l'acord salarial de 2008 per a l'escola concertada.

– Petició de la Conselleria d'Educació que insti al Govern central a retirar la LOMCE.